

Instruktion - Verksamhet och ekonomi

Inledning

Merparten av de rörelsedrivande bolagen i Stadshuskoncernen åläggs i sina ägardirektiv att löpande, i enlighet med av Stadshus anvisad process, bidra med analys om hur förutsättningar och förhållanden avseende avkastningskrav skiljer sig åt mellan branschnorm och de egna verksamheterna. I enlighet med vad som framgår av ägardirektiven ska bolagens ekonomiska avkastningskrav återkommande värderas och följas samt att kraven ska stå i paritet med branschens lönsamhet. Bolagen ska även kontinuerligt använda benchmarking med relevanta aktörer i syfte att utveckla verksamhetens effektivitet och produktivitet. Med stöd i bolagets ägardirektiv ser Stadshus ett behov av att berörda bolag tills vidare årligen i skriftlig rapport inkommer med en skriftlig analys i enlighet med denna instruktion.

De koncernbolag och dotterbolag som berörs är:

- Förvaltnings AB Framtiden avseende egen verksamhet samt dotterbolag
- Göteborg & Co AB avseende egen verksamhet samt dotterbolagen
- Göteborgs Hamn AB
- Göteborg Energi AB
- Higab AB avseende egen verksamhet samt dotterbolagen

Vid återrapportering av innevarande års rapporter till Stadshus styrelse 2022-06-13 konstaterade Stadshus att bolagen tagit sig an uppdraget på olika sätt och med varierande detaljeringsgrad. I återrapporteringen framgår att Stadshus styrelse ser att det finns en potential att i olika grad utveckla rapporterna vidare inför kommande år. För att säkerställa att bolagen framöver tar sig an uppgiften på ett likartat sätt så är denna instruktion mer detaljerad än den varit tidigare år. Syftet med nästa års rapport är dock oförändrat jämfört med tidigare år.

Stadshus ser fortsatt ett stort värde i att årligen kunna ta del av respektive bolags uppdaterade analys av sin bransch, den egna verksamheten och lönsamhetsanalyser på kort och lång sikt. En utveckling av rapporternas innehåll ökar Stadshus styrelsens kunskap om bolagens förutsättningar och den kontext de verkar inom samt förbättrar Stadshus möjligheter att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning. Rapporterna utgör även en viktig del i den löpande dialogen mellan Stadshus och bolagen på tjänstepersonsnivå. De resultat som lämnas av bolagen ligger även till grund för fortsatt dialog och kommer att värderas i Stadshus bidrag till stadsledningskontorets leverans ”Förutsättningar för kommunfullmäktiges budget”.

Instruktionen är generell för samtliga berörda bolag och den kan anpassas till respektive kluster/bolags verksamhetsförutsättningar efter dialog med bolagsansvarig på Stadshus. För de bolag/koncerner som driver flera olika verksamheter/verkar inom olika verksamhetsområden emotser Stadshus att en beskrivning lämnas per relevant verksamhetsområde enligt överenskommelse med bolagsansvarig på Stadshus.

Bolag/koncerner ombedes att i skriftlig rapport redogöra för följande

Omvärldsanalys relaterat till den verksamhet som respektive bolag bedriver

Rapporten ska omfatta en nulägesbeskrivning av den bransch som bolaget/respektive verksamhetsområde verkar inom, redogörelse för bolagets/respektive verksamhetsområdes konkurrenssituation/konkurrenter, marknadsposition, kundstruktur etc.

Bolagets hantering av omvärldsförändringar/förändrade förutsättningar på marknaden

En analys av omvärldsfaktorer/förändrade förutsättningar på marknaden som har stor betydelse för bolaget/respektive verksamhetsområde på kort och lång sikt (5–10 år) såsom exempelvis förändrad konkurrenssituation, förändrade kundkrav, förändringar i lagstiftning, teknologisk utveckling etc.

En analys av på vilket sätt identifierade omvärldsförändringar/förändrade förutsättningar på marknaden (positivt eller negativt) kan komma att påverka bolagets/respektive verksamhetsområdes framtida organisering, kompetensbehov, investeringsbehov etc.

En analys av vilken beredskap som bolaget har för att möta omvärldsförändringar/förändrade förutsättningar på marknaden.

Bolagets förutsättningar att bedriva sin verksamhet relativt sina konkurrenter

Ett resonemang kring om/på vilket sätt, positivt eller negativt, som bolagets uppdrag enligt ägardirektivet/det kommunala ändamålet påverkar bolagets förutsättningar att verka på marknaden relativt sina konkurrenter.

Ekonomisk/finansiell analys

En ekonomisk/finansiell analys för branschen, Bolaget och för Bolaget relevanta jämförbara verksamheter. Områden såsom lönsamhet/avkastningskrav, kapitalbehov, soliditet etc. ska belysas. De mer generella nyckeltalen i ägardirektivet skall där det är relevant kompletteras för respektive verksamhet med mer branschspecifika nyckeltalsjämförelser. Analysen ska ha sin utgångspunkt i branschen och relevanta jämförbara aktörer där den egna verksamheten relateras till externa aktörer.

För de bolag som i sin årsredovisning värderar sin tillgångsmassa enligt IFRS ska om möjligt en kompletterande analys bifogas som baseras på bokförda värden i balansräkningen.

En bedömning av, och resonemang kring de egna verksamheternas förmåga att generera marknadsmässig avkastning utifrån nuvarande ägardirektiv och uppdrag.

Verksamheternas avkastning ska sättas i relation till att ökad lönsamhet inte får ske på bekostnad av det samhällsnyttiga uppdrag som respektive bolag har i sitt ägardirektiv.

- Hur ser lönsamheten ut idag relativt jämförbara konkurrenter?
- Hur ser lönsamheten ut på 5 – 10 års sikt?
- Vad förklarar eventuella avvikelser?

En analys av bolagets/respektive verksamhetsområdes effektivitet och produktivitet ska belysas där såväl intjänandeförmåga som bolagets/respektive verksamhetsområdes faktiska kostnader på relevant, övergripande nivå beskrivs och jämförs med konkurrenter.

I de fall där bolaget anser att de lönsamhetsmått/ekonomiska nyckeltal som återfinns i ägardirektivet inte till fullo är det mest ändamålsenliga för att mäta bolaget ur ett ekonomiskt och finansiellt perspektiv kan bolaget resonera kring kompletterande/alternativa nyckeltal för att mäta lönsamhet och effektivitet.